

N:o 25.

Af Herr Wallenberg: Om antagande af förändrade bestämmelser för Riksbankens sedelutgifningsrätt.

Att Bankoreglementet så småningom undergått väsendtliga förbättringar, bör villigt erkännas, men på det omarbetningen må blifva fullständig, erfordras förändrade bestämmelser för banksedelutgifningsrätten.

Om det i allmänhet är önskvärdt, att uti föreskrifter till undvikande af missuppfattning rätt använda de tekniska benämningarne, är det så mycket större skäl att inom bankväsendet gifva hvar sak sitt rätta namn. Med erkännande häraf har Riksdagen beslutat införa den förändring i bankoreglementet, att vaxlar och bokfordringar i utlandet ej vidare skola »såsom metallisk kassa anses». Af samma anledning redogjorde jag vid sistlidne riksdag uti N:o 11 af de inom Första Kammaren väckta motioner utförligt för banksedelutgifningsrättens grunder, sådana de blifvit uti Bankoreglementet beskrifna från och med år 1840 till och med år 1873. Jag tillät mig föreslå den förändring, att hvarken på *Upp- och Afskrifningsräkning* eller på *Deposition* innestående medel eller *postremissvaxlar* skulle såsom »utelöpande banksedlar» anses. Utskottet främjade i så måtto förslaget, att detsamma tillstyrkte, att på upp- och afskrifning innestående medel icke vidare skulle som utelöpande banksedlar anses. Detta Utskottets förslag bifölls af Riksdagen.

Uppmuntrad af denna framgång och då jag anser att den erfarenhet, som sedan sista riksdagen vunnits, gifver ytterligare stöd åt det önskvärda uti att icke förblanda utelöpande banksedlar med på löpande räkning i Riksbanken innestående medel, förnyar jag nu min motion i förenklad form.

Då det är öfligt att uti framställningar till Riksdagen först angifva hela motiveringen, innan sjelfva förslaget framställes, så vill jag, för-

utom den vikt, som ligger på att icke onödigt uppdrifva den siffra, som betecknar utelöpande banksedlar och öka densamma med hvad som är motsatsen till utelöpande, det vill säga i Riksbanken *innestående*, fästa uppmärksamheten på, att det är en fördel både för Riksbanken och allmänna rörelsen, om Riksbanken som tillföre eller ända till år 1872 tillåtes beräkna ineliggande vaxlar å utländskt mynt såsom en af grunderna för sedelutgifningsrätten. Bestämmelsen, att fordringar, som Riksbanken eger hos banker och bankirer i utlandet, få gälla såsom banksedelutgifningsgrund, har blifvit antagen, emedan Riksbanken genom att draga och sälja vaxlar på denna sin tillgång i utlandet kan förekomma metalliska kassans anlitan för betalandet af svenska skulder i utlandet.

Alldeles på samma sätt kunna köpta vaxlar å utländskt mynt, hvilka Riksbanken innehar, användas. Derjemte tillskyndas Riksbanken den fördel att icke behöfva för banksedelutgifningsrättens skull sända vaxlar till sina utländska korrespondenter för att diskonteras, exempelvis till *fem* procent, efter hvilken operation Riksbanken erhåller *tre* procent i löpande räkning. Det kan visserligen synas, att denna förlust är af mindre betydighet för en gång, men förnyas den ofta, kan den uppgå till rätt vackra siffror, hvarför orsaken bör undanröjas.

När i Riksbanken å löpande räkning *innestående* medel icke vidare komma att anses som utelöpande banksedlar, kan å motsatta sidan den siffra, som endast representerar Riksbankens allmänna kredit, saklöst utlemnas, och enär de räntebärande obligationer, som tillhöra Riksbanken, städse och utan inskränkning torde böra vara till bankstyrelsens förfogande, så har jag äfven utelemnat dessa ur räkningen. Af den tablå, som finnes bifogad denna motion, kan inhemtas, att, då under nästlidet år utelöpande banksedlarne nått sin högsta punkt, eller 47,379,542 kronor, så skulle efter mitt förslag den obegagnade sedelutgifningsrätten hafva utgjort 2,351,930 kronor, eller i det närmaste lika med nu gällande beräkningsgrund, hvaraf tydligen framgår, att, om den föreslagna förändringen vidtages, så uppkommer derigenom ingen minskning i Riksbankens förmåga att motsvara allmänna rörelsens behof af rörelsemedel.

På grund af hvad jag angående grunderna för Riksbankens sedelutgifningsrätt nu anført, hemställer jag att Riksdagen behagade besluta att i stället för § 6 mom. 2 och 3 i Bankoreglementet antaga följande bestämmelser för Riksbankens sedelutgifningsrätt:

1:o) Riksbanken må ej utlemna eller på en gång utelöpande hålla större belopp banksedlar än som sammanlagdt i värde motsvaras af:

a) metalliska kassan enligt § 5;

b) hos Riksbankens korrespondenter i utlandet egande fordringar; och

c) vaxlar i utländskt mynt, förfallna till betalning å utländsk ort.

2:o) Att till Bankofullmäktige må lemnas att bestämma tidpunkten för tillämpningen af dessa grunder, dock så att de senast träda i kraft vid innevarande års utgång.

Om remiss till Banko-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 28 Januari 1875.

A. O. Wallenberg.

Utdrag från Riksbankens Månadsrapporter för 1874.

	Guld och Silfver.		Hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort inestående medel.		Accepterade vaxlar, betalbara å utrikes ort.		Summa.		Utelöpande banksedlar.		Obegagnad banksedelutgifts-rätt enligt motionärens förslag.		Obegagnad banksedelutgifts-rätt enligt nu gällande beräkningsgrunder.	
1874 den 31 Januari	30,260,152	22	11,074,623	26	6,405,232	66	47,740,008	14	42,217,260	—	5,522,747	—	9,120,844	—
» » 28 Februari	31,171,792	22	12,163,818	89	3,929,399	27	47,265,010	38	40,608,599	—	6,656,411	—	11,726,769	—
» » 31 Mars	30,545,159	80	13,611,051	57	5,570,813	29	49,727,024	66	44,727,173	—	4,999,851	—	7,163,254	—
» » 30 April	30,610,057	90	10,122,477	76	7,769,537	65	48,502,073	31	43,539,487	—	4,692,585	—	4,517,057	—
» » 31 Maj	29,830,693	24	11,036,155	52	7,769,688	75	48,636,537	51	44,638,503	—	3,998,033	—	3,771,407	—
» » 30 Juni	29,747,046	95	11,920,203	20	8,064,222	66	49,731,472	81	47,379,542	—	2,351,980	—	2,583,409	—
» » 31 Juli	31,610,220	30	11,177,694	39	4,658,489	24	47,446,403	93	41,645,161	—	5,801,242	—	9,604,294	—
» » 31 Augusti	33,103,477	20	10,017,502	20	4,415,570	02	47,536,549	42	40,961,089	—	6,575,460	—	11,750,018	—
» » 30 September	32,566,137	88	9,195,712	23	7,474,477	17	49,236,327	28	46,066,913	—	3,169,413	—	6,678,390	—
» » 31 Oktober	30,662,084	10	6,624,907	03	9,363,381	04	46,650,372	17	42,408,270	—	4,242,101	—	5,240,192	—
» » 30 November	28,694,522	98	6,278,191	62	10,155,943	76	45,128,658	36	41,622,660	—	3,505,998	—	3,544,218	—
» » 31 December	26,460,067	58	7,079,167	25	8,959,657	25	42,498,892	08	40,565,966	—	1,932,925	—	3,164,237	—